

Asia: VN/23400/2023

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä työvoimapalveluiden uudelleen järjestämiseen liittyvien lakien, valmiuslain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta

1. Järjestämisvastuun siirtoon liittyvät muutokset

a) Näkemyksenne asiakastietojen käsittelyä, käyttöoikeuksia, tiedonsaantioikeuksia sekä työvoimaviranomaisen hankkimia lisäosia koskevan sääntelyn täsmentämisestä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta: 112 §, 114 §, 120 §, 120 a § ja 125 §,

Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta: 14 §,

Laki tulotietojärjestelmästä annetun lain 6 ja 13 §:n muuttamisesta annetun lain 13 §:n muuttamisesta):

Ehdotetut muutokset selkeyttävät työvoimaviranomaisen roolia ja vastuita jo valmisteluvaiheessa sekä tukee ja turvaa näin ollen siirtymävaiheen sujumista ja asiakaspalvelua. Järjestelmien käyttöoikeuksien laajentaminen tietyin rajoituksin myös kuntien palveluksessa oleviin muihin viranhaltijoihin tulee sujuvoittamaan asiakastyötä tiedon siirtämisen näkökulmasta, joskin siihen voi sisältyä myös riskejä tietosuojan näkökulmasta.

Asiakastietojen käsittelyn mahdollistaminen KEHA-keskukselle on myös välttämätöntä KEHAlle siirtyvien työvoimapalveluihin ja työttömyysturvaan liittyvien tehtävien hoitamiseksi.

b) Näkemyksenne siirtävistä sopimuksista sekä tuki- ja korvauspäätöksistä

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 10 ja 11 §):

Lakiesitys selkeyttää valtion ja kunnan välisiä vastuita, mikä on tärkeää erityisesti siirtymävaiheessa 2024-2025 vuodenvaihteessa, jotta ei syntyisi katkoksia tai käsittelyviiveitä. Tehtävien siirtäminen sopimuksella toisen kunnan tai kuntayhtymän viranhaltijalle mahdollistaa palveluiden tarkoituksenmukaisen järjestämisen koko työvoimaviranomaisen alueella.

c) Näkemyksenne valtiolta kuntaan siirtynyttä henkilöstöä koskevaan muutosehdotukseen

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja eräiden siihen liittyvien lakien voimaanpanosta annetun lain muuttamisesta 6 §):

On hyvä, että on selkeästi määritelty henkilöstön siirtojen mahdollistaminen liikkeenluovutuksen periaattein vuoden 2025 ajan. Muutostarpeita voi tulla alueen sisällä johtuen esimerkiksi siitä, että resurssilaskelma on tämänhetkinen arvio ja lopullinen tilanne resurssien kohdentamisesta voi olla erilainen.

d) Näkemyksenne muista järjestämisvastuun siirtoon liittyvistä ehdotuksista:

Ei lausuttavaa.

2. Työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavat muutokset

Näkemyksenne työnhakijan palveluprosessiin ehdotettavista muutoksista

(Laki työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muuttamisesta 32 §, 33 §, 44 - 47§ ja vastaavat muutokset laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain muuttamisesta 2 luvun 6 §, 3 luvun 3 - 6 §):

Odotukset lain muuttamisesta olivat suuremmat eivätkä ehdotetut muutokset palveluprosessiin tue riittävästi asiakkaan palvelutarpeen mukaista palvelua eivätkä mahdollista resurssien kohdentamista.

Lakiehdotuksen merkittävin muutos työnhakijan palveluprosessiin on työnhakijan haastattelujen väheneminen työttömyyden päättyessä seuraavan 3 kk aikana nykyisen 1 kk sijaan. Vaikka tämä onkin hyvä muutos ja vaikuttaa mm. tiettyihin kausityöntekijöihin positiivisesti, on muutoksen vaikutus todella pieni resurssinäkökulmasta. Työnhakuvelvoite tulee kuitenkin edelleen tänäkin aikana asettaa ja sitä pitää seurata.

Kokonaisuutena lakiin tulee tehdä suurempiakin muutoksia, joiden perusteella työnhakijan palveluprosessi ei olisi ihan näin tarkasti laissa määritelty vaan siihen sisältyisi enemmän tilanne- ja yksilökohtaista harkintavaltaa. Ehdotetut muutokset eivät myöskään ohjaa tai mahdollista lisäämään kasvokkain tapahtuvaa palvelua, koska resurssia ei näillä muutoksilla voida kohdentaa nykyistä paremmin.

3. Muut ehdotettavat muutokset

a) Näkemyksenne työttömyysturvalakiin sisältyvistä muutoksista:

Työttömyysturvaan seurantaprosessi on raskas ja aikaa vievä, joten joko prosessia tai seurantaa pitää yksinkertaistaa. Lisäksi järjestelmän tulisi tukea asiakastyötä esimerkiksi määräaikojen laskemisessa.

Ehdotuksessa esitetään, että jos työnhakija omalla menettelyllään aiheuttaa sen, ettei hänelle järjestetä työnhakukeskusteluja ja täydentäviä työnhakukeskusteluja, hän menettää oikeutensa työttömyysetuuteen. Pohdittavaksi jää, miten määritellään riittävän tarkat kriteerit niille tilanteille, jotka tulkitaan asiakkaan itsensä aiheuttamaksi.

b) Muut mahdolliset näkemyksenne esitysluonnoksesta:

Esityksessä otetaan kantaa TYM-johtoryhmien enimmäismäärään, mikä on hyvä asia. Johtoryhmien muodostumisessa on tärkeää huomioon myös alueen tarpeet esimerkiksi alueilla, joilla on vain yksi työllisydenhoitoalue ja yksi työvoimaviranomainen.

Salmela Mari
Pohjois-Karjalan TE-toimisto